

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยแยกเรื่องต่างๆ ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติและบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบความคิดในการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติและบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติ

การคุมประพฤติเป็นวิวัฒนาการของการลงโทษ โดยใช้วิธีการรอลงอาญา โดยได้บัญญัติการคุมประพฤติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 , 57 และ 58 โดยมีปรัชญาของการคุมประพฤติ คือ การศึกษาผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำผิดได้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมแทนการลงโทษด้วยวิธีจำคุก อีกทั้งให้ผู้กระทำผิดได้ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งตน เพื่อป้องกันการทำผิดและให้ชุมชนมีส่วนรับผิดชอบในงานคุมประพฤติ จากปรัชญาดังกล่าวทำให้งานคุมประพฤตินี้มีภาระงานที่สำคัญคือ (สมยศ วัฒนภิรมย์. : 2539 : 181)

1. งานสืบเสาะและพินิจ (Investigation) เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ ภูมิหลังของจำเลยก่อนศาลพิพากษาคดี โดยพนักงานคุมประพฤตินี้หน้าที่สืบเสาะหาข้อมูล และรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวจำเลย สภาพความผิด เพื่อมาประมวล วิเคราะห์ และทำรายงานเสนอศาลพร้อมทั้งลงความเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อที่ศาลจะได้ใช้ประกอบในการใช้ดุลพินิจในการพิพากษาคดี ซึ่งสามารถจำแนกจุดประสงค์ของงานสืบเสาะได้ดังนี้

1. เพื่อประมวลข้อเท็จจริงและภูมิหลังของจำเลยรายงานให้ศาลทราบ
2. เพื่อเสนอความเห็นต่อศาลว่า จำเลยแต่ละรายควรใช้วิธีการใดในการลงโทษ

ผู้กระทำผิด

3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำผิด ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้คุมความประพฤติ

2. งานควบคุมและสอดส่อง (Supervision) เป็นกระบวนการหลังจากศาลพิพากษาจำเลยแล้วว่ามีความคิด แต่ผู้กระทำผิดยังไม่สมควรได้รับโทษจำคุก จึงให้รอลงอาญาไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไขให้พนักงานคุมประพฤติ เป็นผู้ดูแลคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตักเตือนในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ อีกทั้งจัดให้ผู้กระทำผิดได้บริการสังคมในลักษณะงานต่างๆ ซึ่งมีจุดประสงค์ของงานควบคุมและสอดส่องดังนี้

1. แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก
2. ช่วยเหลือผู้กระทำผิด ให้สามารถดำเนินชีวิตและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ และส่งเสริมให้เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน
3. เป็นการส่งเสริมความปลอดภัยของชุมชนหรือช่วยลดอาชญากรรมในชุมชน (ม.ล. ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. 2539 : 26)

นอกจากงานหลักดังกล่าวแล้ว ยังมีงานบริการสังคมและการพัฒนาความรู้ และจิตใจของผู้ถูกคุมความประพฤติ งานในหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานคุมประพฤติจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคลในท้องถิ่นที่จะช่วยเหลือให้ข้อมูล และช่วยดูแลผู้กระทำผิดดังกล่าวให้บรรลุมิตรภาพสังคม จึงทำให้ต้องมีอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อมาช่วยในงานคุมประพฤติ

เมื่อผู้กระทำผิดถูกส่งตัวขึ้นศาล ศาลจะมีคำสั่งให้สืบเสาะ หรือคุมความประพฤตินั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ (กรมคุมประพฤติ. 2541 : 11)

1. คดีนั้นจำเลยจะต้องไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ยกเว้นความผิดโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
2. คดีดังกล่าวศาลต้องการทราบข้อมูลของจำเลย เกี่ยวกับ อายุ ประวัติความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนจนสภาพความคิดและเหตุอื่นๆอันควรปราม
3. คดีนั้นเป็นคดีที่สามารถนำเอาวิธีการคุมความประพฤติมาใช้ได้ผลดี หมายความว่า ถ้าศาลตัดสินคดีแล้วผู้ทำความผิดจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี

4. คดีนั้นต้องเป็นคดีที่จำเลยรับสารภาพ

เมื่อศาลพิพากษาให้ผู้กระทำผิดได้รับการคุมประพฤติ ผู้ถูกคุมความประพฤติจะถูกส่งตัวมายังสำนักงานคุมประพฤติเพื่อทำประวัติ โดยมีพนักงานคุมประพฤติซักถามอย่างละเอียด ประกอบกับสำนวนพิพากษาของศาล โดยมีประวัติ รูปถ่าย แผนที่เพื่อไปบ้านผู้ถูกคุมความประพฤติ เงื่อนไขการปฏิบัติตนตามคำสั่งศาล ฯลฯ เมื่อซักถามประวัติจบครบ

ทุกประเด็นแล้วพนักงานคุมประพฤติ จะออกใบนัดหมายให้และปล่อยตัวให้กลับไปอยู่ในสังคม

พนักงานคุมประพฤติจะสำรวจว่าบริเวณใกล้เคียงกับบ้านผู้ถูกคุมความประพฤติ มีอาสาสมัครคุมประพฤติอยู่หรือไม่ ถ้ามีพนักงานคุมประพฤติจะสำเนาเอกสารต่างๆแล้วส่งไปให้อาสาสมัครคุมประพฤติเป็นผู้ดูแลพฤติกรรมต่างๆ และให้อาสาสมัครคุมประพฤติส่งผลการปฏิบัติงานมายังสำนักงานคุมประพฤติอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ผู้ถูกคุมความประพฤติจะต้องมารายงานตัวกับพนักงานคุมประพฤติตามวันเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นการมารายงานตัวและทำงานเพื่อบริการสังคม หรือรายงานตัวเพื่อการอบรมฝึกฝนอาชีพ วิธีการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของงานคุมประพฤติที่มีอาสาสมัครคุมประพฤติดมีส่วนช่วยสนับสนุน เพราะเป็นคนในท้องถิ่นทราบรายละเอียด และข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติ จึงเป็นการเหมาะสมในการให้ชุมชนช่วยเหลือ และฟื้นฟูผู้กระทำผิดเพื่อความสงบเรียบร้อยในชุมชนเอง เป็นสิ่งที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถจัดการและป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ของชุมชนเองได้ (จรัล นุรณพันธุ์ศรี. ม.ป.ป. : 21)

การรับบุคคลเข้าเป็นอาสาสมัครคุมประพฤตินั้น คุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติ มีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ.2528 ดังนี้

บุคคลที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (กระทรวงยุติธรรม. 2541 : 8)

1. มีอายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
2. มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน
3. มีความรู้ในชั้นสามารถอ่านออกเขียนได้
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและมีความเสียสละอย่างสูง พร้อมทั้งจะอุทิศตน

เพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ

5. ประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะและมีฐานะมั่นคง
6. มีบุคลิกภาพและความประพฤติดีได้รับความไว้วางใจและยกย่องจากประชาชน
7. ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติ ซึ่งจัดโดยกระทรวงยุติธรรม

หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงยุติธรรม

8. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดมาก่อน เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

อาสาสมัครคุมประพฤติเมื่อผ่านการอบรมและได้ปฏิบัติตามคํานํารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้แทนแล้วจะมีศักดิ์และสิทธิตามระเบียบของกระทรวงที่บัญญัติไว้ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กระทรวงยุติธรรม. 2541 : 122)

1. ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล ได้กลับตัวเป็นพลเมืองดีด้วยการให้คำแนะนำตักเตือน และดูแลให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

บทบาทในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ ถือได้ว่าเป็นบทบาทหลักของอาสาสมัครคุมประพฤติ เมื่อได้รับมอบหมายจากสำนักงานคุมประพฤติ ให้สอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติแล้ว ในขั้นตอนแรกอาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกคุมความประพฤติที่พนักงานคุมประพฤติส่งไปให้ช่วยดูแล โดยศึกษาข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด เงื่อนไขที่ศาลกำหนด ตลอดจนปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติ ทั้งนี้เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ได้วางแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติได้อย่างเหมาะสม

2. ออกสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติ ณ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสมเป็นระยะๆ โดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง

บทบาทด้านนี้เป็นบทบาทที่จะต้องปฏิบัติควบคู่กับบทบาทแรก อาสาสมัครคุมประพฤติจำเป็นต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ว่า ในการออกสอดส่องเยี่ยมเยียนก็เพื่อดูแลสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงาน เพื่อเห็นสภาพการดำรงชีวิตของผู้ถูกคุมความประพฤติว่าอยู่อย่างไร มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นหรือไม่ และพฤติกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

ในการออกไปสอดส่องนั้นอาสาสมัครคุมประพฤติ ควรจะแต่งกายให้เหมาะสม และให้เกิดริตแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ อีกทั้งไม่ควรแสดงกิริยาท่าทางในลักษณะการจับผิด หรือแสดงอำนาจเหนือผู้ถูกคุมความประพฤติ ในการออกเยี่ยมในสถานที่ทำงาน หรือในสถานศึกษาที่ผู้ถูกคุมความประพฤติศึกษาอยู่ ควรจะวิเคราะห์พิจารณาให้เหมาะสม เพราะผู้ถูกคุมความประพฤติอาจถูกรังเกียจจากนายจ้าง เพื่อนร่วมงาน หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

ในกรณีที่ออกเยี่ยมเยียนแล้วไม่พบผู้ถูกคุมความประพฤติ อาสาสมัครคุมประพฤติ อาจสอบถามพูดคุยกับบิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่อยู่บ้านใกล้เคียง เพื่อเป็นข้อมูลได้เช่นกัน ซึ่งสิ่งสำคัญในการออกไปสอดส่องเพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี

3. ให้การช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้ถูกคุมความประพฤติ ตามความเหมาะสมและ

ตามสมควรในกรณีที่ต้องใช้ทุนทรัพย์ในการสงเคราะห์ อาสาสมัครคุมประพฤติอาจขอการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด หรือมูลนิธิสงเคราะห์ของศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยรายงานผ่านพนักงานคุมประพฤติ

การช่วยเหลือสงเคราะห์นี้ ถือเป็นบทบาทที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งของอาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งการให้ความช่วยเหลือหรือสงเคราะห์นั้น สามารถทำได้ทั้งในทางรูปธรรมและนามธรรม ทางรูปธรรม เช่น ให้ทุนประกอบอาชีพ การหางานให้ทำหรือจะขอการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด สำหรับในลักษณะนามธรรม เช่น การช่วยเหลือในลักษณะการให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำชี้แนวทางที่ถูกต้องให้ หลักการให้การสงเคราะห์ต้องยึดหลักปรัชญาที่ว่า “ช่วยเหลือเขาเพื่อให้เขาช่วยเหลือตัวเองได้” ไม่ใช่เป็นลักษณะของการให้อย่างเดียว

4. รายงานผลการคุมประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละรายที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยทำเป็นหนังสือส่งมายังพนักงานคุมประพฤติทุกเดือน และเมื่อสิ้นสุดการคุมความประพฤติแต่ละคดี ให้ประเมินผลการคุมความประพฤติ แล้วรายงานให้พนักงานคุมความประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนด หรือมีพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้อาสาสมัครคุมประพฤตรายงานให้พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทราบโดยด่วน

บทบาทนี้ถือเป็นหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ จะต้องรายงานผลกลับมายังสำนักงานคุมประพฤติโดยสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานคุมประพฤติได้ทราบถึงความเป็นไปของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อเตรียมการวางแผนในการฟื้นฟูได้อย่างเหมาะสม

5. ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติต่อชุมชน และช่วยเหลืองานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับงานคุมประพฤติดำเนินที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงยุติธรรม

เนื่องจากงานคุมประพฤดยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายสำหรับประชาชน กระทรวงยุติธรรมจึงได้กำหนดบทบาทด้านนี้ขึ้น โดยให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามาช่วยประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของงานคุมประพฤติต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจ หลักการวิธีการและประโยชน์ของงานคุมประพฤติ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติได้รับความร่วมมือ จากประชาชนมากขึ้น

บทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพโดยสังคม หรือกฎระเบียบจะเป็นตัวกำหนดและมีความคาดหวังให้บุคคลนั้นได้กระทำ (เชื้อชาย โปธิกลัน. 2534 : 8)

บทบาท หมายถึง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งต่างๆที่กำหนดขึ้น (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. 2534 : 116)

คำว่าบทบาทของบุคคลใดก็ตามจะมีสิ่งที่จะต้องเกี่ยวเนื่องกับบทบาท คือภาระหน้าที่ตามสถานภาพ ดังนั้นการพิจารณาบทบาทจึงควรได้พิจารณาควบคู่กับสถานภาพว่าเป็นเช่นไร ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของบทบาทออกได้เป็น 3 ด้าน (สุรัตน์ ลิ้มลาวัลย์. 2535 : 26) คือ

1. บทบาทตามความต้องการคาดหวัง (Expected Role) คือ บทบาทหน้าที่ที่ต้องแสดงตามความคาดหวังของบุคคลอื่น

2. บทบาทตามลักษณะการรับรู้ (Perceived Role) คือ บทบาทที่เจ้าของสถานภาพรับรู้ว่าคุณเองควรมีบทบาทอย่างไร

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual Role) คือ บทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทที่คุณเองคาดหวัง หรืออาจไม่ใช่ทั้งสองกรณี

สรุปได้ว่าบทบาทคือการกระทำตามภาระหน้าที่ของบุคคล โดยมีลักษณะงานของอาสาสมัครคุมประพฤติที่สำคัญดังนี้

1. เทคนิคการสอดคล้องผู้ถูกคุมความประพฤติ

การติดต่อเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นกลวิธีสำคัญในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและเป็นการปรับสภาพการดำรงชีวิตของผู้ถูกคุมความประพฤติ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ก่อให้เกิดการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้และสามารถเป็นต้นแบบให้กันและกันได้ ในการออกไปสอดคล้อง อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนออกไปเยี่ยมผู้ถูกคุมความประพฤติ

โดยต้องเตรียมสิ่งต่างๆ ดังนี้

1.1 เตรียมใจ โดยทำจิตใจให้ปลอดโปร่ง มีสมาธิ มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติ มีความอดกลั้นต่อถ้อยคำ และพร้อมที่จะเข้าใจผู้ถูกคุมความประพฤติ

1.2 เตรียมกาย โดยร่างกายต้องไม่เจ็บป่วย หรืออยู่ในอาการมึนเมา และควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย และให้วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.3 ศึกษาข้อมูลในแบบข้อมูลเบื้องต้น (อ.ก.ป.2) ที่พนักงานคุมประพฤติจัดส่งมาให้ โดยพิจารณาหัวข้อต่างๆ เช่น เงื่อนไขการคุมประพฤติของศาลในลักษณะการกระทำผิดของผู้ถูกคุมความประพฤติ แผนที่บ้านเพื่อจะไปบ้านของผู้ถูกคุมความประพฤติ ฯลฯ

1.4 เตรียมบัตรประจำตัวอาสาสมัครคุมประพฤติและแบบบันทึกการสอดคล้อง และต้องพยายามจดจำข้อมูลต่างๆดังกล่าวที่ได้พบเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการทำรายงานส่งไปยัง พนักงานคุมประพฤติ

2. ข้อปฏิบัติในขณะที่พบกับผู้ถูกคุมความประพฤติ การพบกับผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องสร้างความเชื่อมั่น เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ไว้วางใจ อาจจะมาขอคำปรึกษา อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องมีความไวต่อการรับรู้ ควรจะได้พูดแนะนำ ให้กำลังใจ หรือตักเตือนในช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนว่า จะต้องทำอะไรในช่วงใด จึงต้องใช้ศิลปะ ของอาสาสมัครคุมประพฤติเอง

2. การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา

งานสำคัญของอาสาสมัครคุมประพฤติ คือการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็น กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาได้เอื้ออำนวยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ใช้ความสามารถในการพิจารณาและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้ง ได้แก้ปัญหาของตนเองที่กำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม

ทักษะให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งอาสาสมัครคุมประพฤติ ควรจะต้องมีทักษะ ดังกล่าว โดยมีทักษะต่างๆดังนี้

1. การเริ่มต้นให้คำปรึกษา (Opening the Interview) การเริ่มต้นให้คำปรึกษาจำเป็นต้องใช้ทักษะในการนำหรือเริ่มสนทนาด้วยบรรยากาศและท่าทีอบอุ่น มีหน้าตายิ้มแย้มเป็นกันเอง โดยทั่วไปผู้รับการปรึกษามักจะรู้สึกตื่นเต้น หรือลำบากใจที่จะพูด หรือแสดงออกในเรื่องความในใจ ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรต้องให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความสบายใจและผ่อนคลาย จึงค่อยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เปิดเผยเรื่องราวของตนเอง

2. การตั้งคำถาม (Questioning) การตั้งคำถามเป็นแนวทางในการได้ข้อมูล ดังนั้น อาสาสมัครคุมประพฤติจำเป็นต้องมีความรู้และมีทักษะในการตั้งคำถาม เพื่อช่วยให้เข้าใจในปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติ คำถามที่เหมาะสมในการถามเมื่อพบกันใหม่ควรเป็น คำถามลักษณะปลายเปิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ตอบ ตอบได้หลายลักษณะและสามารถแสดงความคิดเห็นได้

3. ทักษะการฟัง (Listening Skills) การฟังเป็นศิลป์ที่ต้องอาศัยความอดทน และต้องมีสมาธิ เพราะระหว่างในการให้คำปรึกษา อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องราวและเข้าใจในความรู้สึกของผู้ถูกคุมความประพฤติซึ่งจำเป็นจะต้องสนใจตั้งใจฟัง

การเงิยบ การทบทวนประโยค การทำให้กระจ่าง การสะท้อนความรู้สึก และการสรุปจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการทำหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ

4. ทักษะการตอบโต้ (Action Responses) เป็นการตอบโต้ของอาสาสมัครคุมประพฤติต่อคำกล่าวของผู้ถูกคุมความประพฤติ ทักษะการตอบโต้มีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง และกล้าแสดงออก สิ่งที่สำคัญในการใช้ทักษะตอบโต้คือ การเลือกเวลาที่เหมาะสม และควรจะได้รับฟังข้อมูลจนเพียงพอ ทำให้มีความสนิทสนมกันบ้างแล้ว ลักษณะการตอบโต้จะมีหลายลักษณะเช่น การสอบถาม การเสริมกำลังใจ การเผชิญหน้า และการแปลความโดยมีจุดประสงค์ของการตอบโต้คือให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดี

3. การสงเคราะห์รายกรณี

การสงเคราะห์รายกรณีเป็นศิลป์ที่ต้องอาศัยศาสตร์ว่าด้วยมนุษยสัมพันธ์ และทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อดึงเอาความสามารถต่างๆ ของแต่ละคนที่มีอยู่ให้พัฒนาขึ้น การสงเคราะห์รายกรณีมีวิธีดำเนินการแบ่งได้เป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาโดยการค้นหาความจริงเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติ อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ตัวต่อตัวหรืออาจได้ข้อมูลจากผู้ใกล้ชิดกับผู้ถูกคุมความประพฤติ การพูดคุยสัมภาษณ์ การซักถามผู้ใกล้ชิด การหาข้อมูลจากหลักฐานเอกสารต่างๆ เช่น ผลการเรียน ใบผ่านงาน วุฒิบัตร เอกสารต่างๆ ฯลฯ ของผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นเครื่องมือเพื่อค้นหาข้อมูลความจริงเพื่อการวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงอาการ/ปัญหา โดยการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 ธรรมชาติปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติและเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติว่ามีปัญหาอย่างไรและมีเป้าหมายซึ่งหมายถึงเงื่อนไขการคุมความประพฤติของศาลตั้งไว้อย่างไร

2.2 ธรรมชาติของบุคคลซึ่งมีปัญหานั้น เช่น สภาพการณ์ทางสังคม และนิสัยความประพฤติ ฯลฯ และใครจะสามารถช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติได้

2.3 วัตถุประสงค์ขององค์กรที่สามารถให้ความช่วยเหลือบริการได้

การวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ ถ้าเป็นการวิเคราะห์ที่สมบูรณ์จำเป็นที่จะต้องมีการทดสอบทางจิตวิทยา หรือการประเมินผลด้วยวิธีจิตวิเคราะห์ โดยทำการทดสอบเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องและมีการแก้ไข

3. การแก้ไขฟื้นฟูหรือนำบำบัดรักษา การแก้ไขในระบบคุมประพฤติ นั้นอาสาสมัครคุมประพฤติ ต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือ บทบาทเป็นผู้ใช้อำนาจในเวลาเดียวกัน

ส่วนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้น เป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้ถูกคุมความประพฤติเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจของอาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งมีเทคนิคในการแก้ไขฟื้นฟู อยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 การจัดสภาพแวดล้อมใหม่ หมายถึง การจัดภาวะสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุมความประพฤติให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

3.2 การเสริมความเข้มแข็งแห่งตน หมายถึง สัมพันธภาพที่ดีของผู้เกี่ยวข้องกับ ผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยมีจุดหมายเพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้เกิดมีความเชื่อมั่นในตนเอง

3.3 การทำให้เกิดความกระฉ่าง หมายถึง กระบวนการให้ความรู้หรือข้อมูลที่จะช่วยผู้ถูกคุมความประพฤติได้เข้าใจความจริงเพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

4. การปรับพฤติกรรม

เป็นเทคนิคที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้ วิธีการนี้ปฏิเสธแนวคิดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยเห็นว่าเป็นวิธีการที่ขาดพยานหลักฐาน การปรับพฤติกรรมเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ปฏิกิริยาที่ผู้ถูกคุมความประพฤติแสดงออก แล้วสร้างรูปแบบการแก้ไขเพื่อใช้จัดการพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่พึงประสงค์ อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องเฝ้าสังเกต การแสดงออกของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อหาคำตอบว่าพฤติกรรมนั้นเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระใดบ้าง หรือต้องพึ่งพาตัวแปรใด โดยอาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องใช้ความพยายามล้างเอาความจริงว่ามีเหตุการณ์ใดที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นๆ แล้วนำมาประเมินว่าเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และจะจัดหรือลดความแรงของปัญหาได้อย่างไร

5. การเผชิญกับความเป็นจริง

การเผชิญกับความเป็นจริงเป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ไขฟื้นฟู Glasser กล่าวว่า ผู้มีปัญหาทางจิต คือ ผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบ ส่วนผู้ที่มีความสมบูรณ์ทางจิต คือ ผู้ที่มีความรับผิดชอบ เพราะฉะนั้นผู้ให้การแก้ไขด้วยวิธีให้เผชิญกับความจริงจะพยายามทำให้ผู้ที่ขาดความรับผิดชอบเปลี่ยนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ (กระทรวงยุติธรรม. 2541 : 219)

การเผชิญกับความจริงอาศัยแนวความคิดที่ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับความต้องการทางจิตวิทยาอย่างน้อยที่สุด 2 อย่าง คือ

1. ความต้องการที่จะรักและถูกผู้อื่นรัก

2. ความต้องการ การยอมรับคุณค่าแห่งตน

ความสัมพันธ์ที่ตึงระหว่างอาสาสมัครคุมประพฤติ กับผู้ถูกคุมความประพฤติจะทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติมีความรับผิดชอบเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพที่ตึงระหว่างอาสาสมัครคุมประพฤติ กับผู้ถูกคุมความประพฤติจึงเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้การเผชิญกับความเป็นจริง

สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติได้ ซึ่งต้องอาศัยผู้ถูกคุมความประพฤติได้ปฏิบัติตามขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

1. เฝ้าดูหน้ากับความจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่ว่าความจริงจะเป็นอย่างไรหรือผลที่ตามมาจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม

2. ตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่สนับสนุนช่วยพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ และตัดสินใจหยุดยั้งสิ่งช่วยเหล่านั้นทันที

3. มีความพยายามอย่างมุ่งมั่นที่จะหยุดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ

6. การเขียนรายงาน

เมื่ออาสาสมัครคุมประพฤติได้ออกไปเยี่ยมเขียนผู้ถูกคุมความประพฤติแล้วจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการออกไปปฏิบัติหน้าที่ เขียนรายงานการออกไปสอดส่องโดยส่งถึงพนักงานคุมประพฤติที่เป็นเจ้าของสำนวน

หนังสือต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดส่งคดีให้กับอาสาสมัครคุมประพฤติ มี 10 รายการดังนี้

ตัวย่อหนังสือ	ชื่อหนังสือ	ผู้รับผิดชอบ
อ.ค.ป.1	ขอความร่วมมือในการควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.2	ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกคุมประพฤติ	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.3	บันทึกการสอดส่องของอาสาสมัครคุมประพฤติ	อาสาสมัครฯ
อ.ค.ป.4	รายงานพฤติการณ์พิเศษ	อาสาสมัครฯ
อ.ค.ป.5	ขอทราบผลการควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.6	ขอยกเลิกการควบคุมและสอดส่อง	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.7	ขอ งคการควบคุมและสอดส่อง	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.8	บันทึกการประเมินผลการคุมประพฤติ	อาสาสมัครฯ
อ.ค.ป.9	ขอขอบคุณที่ช่วยควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ	สำนักงานฯ
อ.ค.ป.10	ขอขอบคุณและแจ้งสิทธิคำพาหนะในการปฏิบัติงาน	สำนักงานฯ

หมายเหตุ อ.ค.ป. หมายถึง อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน

สำนักงานฯ หมายถึง สำนักงานคุมประพฤติ

อาสาสมัครฯ หมายถึง อาสาสมัครคุมประพฤติ

การเขียนรายงานของอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารระหว่างอาสาสมัครคุมประพฤติ และเจ้าพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี การรายงานผลของอาสาสมัครคุมประพฤติจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่ออาสาสมัครคุมประพฤติเข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้หนังสือแต่ละแบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อ.ค.ป.1 (ขอความร่วมมือในการควบคุม และสอดคล้องผู้ถูกคุมความประพฤติ) เป็นหนังสือฉบับแรกที่ส่งถึงอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยในการสอดคล้องผู้ถูกคุมประพฤติ พร้อมทั้งส่งหนังสือที่เกี่ยวข้องมาด้วย 4 ฉบับ และซองธุรกิจตอบรับ ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกคุมประพฤติ (อ.ค.ป.2)
2. แบบบันทึกการสอดคล้องของอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ค.ป.3)
3. แบบรายงานพฤติการณ์พิเศษ (อ.ค.ป.4)
4. แบบรายงานการประเมินผลการคุมประพฤติ (อ.ค.ป.8)
5. ซองธุรกิจตอบรับ

เมื่อได้รับเอกสารแล้วอาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องตรวจสอบว่าได้รับเอกสารต่างๆ ครบถ้วนหรือไม่ และต้องศึกษาถึงข้อมูลต่างๆที่ส่งรายละเอียดมาให้ ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น (อ.ค.ป.2) หนังสือ อ.ค.ป.2 ถือว่าเป็นหนังสือสำคัญและเป็นความลับของทางราชการ ห้ามนำไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเด็ดขาด และเมื่อสิ้นสุดการคุมความประพฤติของแต่ละคดีแล้วจะต้องส่ง อ.ค.ป.2 กลับคืนมายังสำนักงานคุมประพฤติ หนังสือ อ.ค.ป.2 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ส่วนบนขวาของหนังสือ จะประกอบไปด้วย

1.1.1 ภาพถ่ายของผู้ถูกคุมความประพฤติ

1.1.2 เลขทะเบียนสอดคล้อง

1.1.3 ชื่อหน่วยงานที่จัดส่งคดีให้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ

1.2 ย่อหน้าแรก เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกคุมความประพฤติ ได้แก่ ชื่อ สกุล ชื่อเล่น วันเดือนปีเกิด รูปพรรณสัณฐาน อาชีพ การศึกษา สถานที่พักอาศัย ชื่อบิดามารดา คู่สมรส และบุคคลที่สนิทสนม

1.3 ย่อหน้าที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิด และผลคำพิพากษา

1.4 ย่อหน้าที่สาม เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติ ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาสาสมัครคุมประพฤติในการให้คำปรึกษา แนะนำตักเตือน หรือการช่วยเหลือสงเคราะห์

1.5 ย่อหน้าสุดท้าย เป็นข้อสังเกตที่ขอความร่วมมือกับอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นพิเศษซึ่งพนักงานคุมประพฤติจะบันทึกว่าต้องการให้อาสาสมัครคุมประพฤติดูแลด้านใด

1.6 แผนที่บ้านของผู้ถูกคุมความประพฤติ

2. บันทึกการสอดส่องของอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ค.ป.3) เป็นหนังสือที่อาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องรายงานมายังสำนักงานคุมประพฤติอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งข้อมูลต่างๆอาสาสมัครคุมประพฤติจะได้จาก อ.ค.ป.2 และหนังสือบันทึกการสอดส่องของอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ค.ป.3) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ส่วนบนขวาของหนังสือ เป็นเลขทะเบียนการสอดส่อง ชื่อหน่วยงานที่ส่งคดีมาให้ ชื่อผู้ถูกคุมความประพฤติ และเป็นการรายงานครั้งที่เท่าไร

2.2 ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกไปสอดส่อง ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในที่ให้เดิม และจะมีที่ให้เขียนคือ ชื่อ สกุล ของบุคคลที่พบให้ข้อมูล อายุ การประกอบอาชีพ สถานที่พัก และความเกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุมความประพฤติ ซึ่งมีรายละเอียดของผู้ถูกคุมความประพฤติดังนี้

2.2.1 ที่พักอาศัย

2.2.2 สภาพครอบครัว

2.2.3 การศึกษา

2.2.4 นิสัยและความประพฤติ

2.2.5 การประกอบอาชีพ

2.2.6 พฤติกรรมเกี่ยวกับการทำความผิด

2.2.7 การปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาล

2.2.8 ลงลายมือผู้ให้ข้อมูล

2.2.9 วัน เดือน ปี ที่ออกไปสอดส่อง

3. ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การให้คำแนะนำ โดยบันทึกว่าให้คำแนะนำในเรื่องใดบ้าง

3.2 การสงเคราะห์ ให้บันทึกว่าได้ให้การสงเคราะห์เรื่องใด หรือยังไม่ควร

สงเคราะห์และเพราะเหตุใด

3.3 ลงลายมือชื่ออาสาสมัครคุมประพฤติ

3.4 วัน เดือน ปี ที่บันทึกข้อมูล

7. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ

การประเมินการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติจะมีทุกวาระ 2 ปี เป็นผลสืบเนื่องจากระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2528

หมวด 5 ข้อ 21 ระบุว่า “อาสาสมัครคุมประพฤติที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันได้รับการแต่งตั้ง” และ ข้อ 23 ระบุว่า “อาสาสมัครคุมประพฤติที่พ้นจากตำแหน่งมีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติได้อีก”

ดังนั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ จึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นหลักเกณฑ์เบื้องต้นประกอบการพิจารณาว่า อาสาสมัครคุมประพฤติคนใดสมควรได้รับการแต่งตั้งอีกวาระหนึ่ง หรืออาสาสมัครคุมประพฤติคนใด ไม่สมควร ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติอีกต่อไป ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวแบ่งออกได้ 4 เกณฑ์ ดังนี้

1. เกณฑ์ข้อกฎหมาย (ระเบียบกระทรวงฯ หมวด 5 ข้อ 22 (2) (3) (4) และ (5) ได้แก่

1.1 การตาย

1.2 ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนล้มละลายต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

2. เกณฑ์ระเบียบวินัยและจรรยาบรรณข้อหนึ่งข้อใด หรือหลายข้อตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 เช่น ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ต้องรักษาความลับของทางราชการ โดยเคร่งครัด ต้องไม่รายงานเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรรายงาน อันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายกับงานคุมประพฤติ ต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พึงรักษาความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงานและเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ พึงเป็นผู้มีคุณธรรมและเมตตาธรรม

3. เกณฑ์การครบวาระ (ระเบียบกระทรวงฯ หมวด 5 ข้อ 22 (1) คือครบกำหนดวาระ 2 ปี

4. เกณฑ์การได้รับอนุญาตให้ลาออก (ระเบียบกระทรวงฯ หมวด 5 ข้อ 22 (6) หลักเกณฑ์ข้อนี้เป็นหลักเกณฑ์ที่เปิดไว้สำหรับอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีภาระจำเป็นส่วนตัวเป็นเหตุให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต่อไปได้ หรือมีเหตุผลข้อจำกัดทางด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งอาจเกิดความไม่สะดวกหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

กรณีเป็นคนวิกลจริตจะได้รับอนุญาตให้ลาออก และกระทำผิดระเบียบวินัยฯ นั้น

สถานภาพแห่งการเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติจะสิ้นสุดลงต่อเมื่อมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือนุคคลที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พวงทิพย์ นวลขาว ทำวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ พบว่า

1. พนักงานคุมประพฤติร้อยละ 54.5 มีความเข้าใจว่า การมอบหมายงานให้อาสาสมัครคุมประพฤตินั้นจะมอบหมายงานอะไรก็ได้ ตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นว่าเหมาะสม

2. พนักงานคุมประพฤติร้อยละ 60.4 มีความเห็นว่าอาสาสมัครคุมประพฤติค่อนข้างจะก้าวก้างานคดีของพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งจะส่งผลไปถึงความเที่ยงธรรมในการตัดสินคดีความต่างๆ

3. พนักงานคุมประพฤติร้อยละ 49.6 ไม่ทราบว่า หัวหน้างานคุมประพฤติจะร้องพาอาสาสมัครคุมประพฤติไปแนะนำตัวต่ออธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

4. พนักงานคุมประพฤตินี้มีความเห็นในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 3.47) ว่าการให้อาสาสมัครคุมประพฤตินำช่วยงานในสำนักงานนั้นทำให้งานล่าช้า และงานที่ทำนั้นไม่ค่อยคล่องแคล่ว

กุลวดี ประเสริฐชัย ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุมประพฤติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ การประสานงานระหว่างพนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติ การคัดเลือกสรรหาอาสาสมัครคุมประพฤติ การมอบหมายงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติ และปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงานและการฝึกอบรมหรือการสัมมนา

นายิกา ภูมมะกสิกร ได้กล่าวถึงความเห็นของผู้ถูกคุมความประพฤติดังนี้

1. ผู้ถูกคุมความประพฤติร้อยละ 93.33 มีความเห็นว่างานบริการสังคมสามารถจะช่วยแก้ไขฟื้นฟูตนเองให้เป็นคนดีได้ และมีเพียงร้อยละ 0.67 เท่านั้นที่คิดว่างานบริการสังคมไม่สามารถช่วยฟื้นฟูการทำผิดได้

2. ผู้ถูกคุมความประพฤติร้อยละ 92.67 มีความเห็นว่าพนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติเมื่อถึงคราวเดือดร้อน

3. ผู้ถูกคุมความประพฤติร้อยละ 22.28 มีปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และต้องการให้พนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติช่วยหางานให้ทำ
4. ในด้านความต้องการสิ่งอื่นผู้ถูกคุมความประพฤติต้องการสิ่งต่างๆดังนี้
 - 4.1 ต้องการได้รับคำแนะนำปรึกษาปัญหาต่างๆ จากนักสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 34.39
 - 4.2 ต้องการได้รับการรักษาพยาบาล ร้อยละ 9.05
 - 4.3 ต้องการได้รับการศึกษา ร้อยละ 8.60
 - 4.4 ต้องการได้รับบริการด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 6.33
 - 4.5 ต้องการบริการวางแผนครอบครัว ร้อยละ 2.26
 - 4.6 ต้องการบริการสวัสดิการคนชรา ร้อยละ 1.81

กรอบความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นนั้นจะพบว่าอำนาจหน้าที่ จะส่งผลไปถึงบทบาทที่แสดงออก ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤตินั้น มีอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงยุติธรรม คือ

1. ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล กลับตนเป็นพลเมืองดีด้วยการให้คำแนะนำตักเตือน และดูแลให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด
2. ออกสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติ ณ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสมเป็นระยะๆ โดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง
3. ให้การช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้ถูกคุมความประพฤติตามความเหมาะสม และสมควรในกรณีที่ต้องใช้ทุนทรัพย์ในการสงเคราะห์ อาสาสมัครคุมประพฤติ อาจขอการสนับสนุนจากมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิด หรือมูลนิธิสงเคราะห์ของศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยรายงานผ่านพนักงานคุมประพฤติ
4. รายงานผลการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละรายที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยทำเป็นหนังสือส่งมายังพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทุกเดือน และเมื่อสิ้นสุดการคุมความประพฤติแต่ละคดี ให้ประเมินผลการคุมความประพฤติแล้วรายงานให้พนักงานคุมความประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนด หรือมีพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้อาสาสมัคร คุมประพฤตรายงานให้พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนทราบ โดยด่วน

5. ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติต่อชุมชน และช่วยเหลืองานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับงานคุมประพฤติตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงยุติธรรม

อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้จะส่งผลไปถึงผลสัมฤทธิ์ในการดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติหรือไม่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา อีกทั้งผู้วิจัยได้ พบว่าปัจจัยที่จะส่งผลให้การทำตามหน้าที่ หรือการทำตามบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ ที่ได้รับมอบหมายนั้น มีประเด็นดังนี้

1. อายุของอาสาสมัครคุมประพฤติ เพราะผู้ที่มีอายุมากย่อมมีประสบการณ์มากกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย

2. ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ ระยะเวลาดังกล่าวจะช่วยบ่งชี้ให้อาสาสมัครคุมประพฤติดีเทคนิควิธีการ มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ดีขึ้นกว่าเดิม

3. ระดับการศึกษา ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมมีวิจรรณญาณที่จะทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า

4. รายได้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อบทบาท เพราะลักษณะงานเป็นงานเพื่อการกุศลของสาธารณะ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะส่งผลถึงบทบาทในหน้าที่

5. การได้รับข่าวสารต่างๆ ของงานคุมประพฤติ

จากประเด็นดังกล่าวจึงควรมีการวิจัยและศึกษา โดยพิจารณาปัจจัยของอาสาสมัครคุมประพฤติส่งผลต่อบทบาทหรือไม่ และบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการคุมประพฤติหรือไม่ ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบความคิดได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

